

Nieuwsbrief

ivn natuur
educatie

Jaargang 12 nummer 3—maart 2020

Nieuwsbrief voor leden en vrienden van IVN en KNNV afdeling Apeldoorn

Redactieadres: nieuwsbrief@ivn-apeldoorn.nl

Bijdragen volgende nieuwsbrief graag vóór 24 maart opsturen

Natuurmoment

Meewarig

Er stonden ongewoon veel auto's bij een opgang naar de dijk in de Rammelwaard. Toen ik even verder keek zag ik silhouetten van mensen met staken op de nek door de uiterwaarden benen: mensen met telescopen dus. Er was vast iets bijzonders te zien. Toen een drietal mannen naderde, sprak ik hen aan. Op waarnemingen.nl stond dat er een bronskopeend te zien was, zo informeerden ze mij. Hij zat heel ver van de vogelhut af. Een van hen, met de telescoop over de schouder keek meewarig naar mijn verrekijker. 'Daar kun je hem echt niet mee zien', zei hij knikkend in de richting van mijn verrekijker. Zijn maat troostte mij knipogend door te zeggen: 'Het is vast een ontsnapt exemplaar uit een kinderboerderij'. Ze moesten eens weten. Dit is een verrekijker met een verhaal van een unieke tante.

(Tekst en foto Yvonne Zwikker)

Bestuursmededelingen

Meld je aan als (potentieel) bestuurslid voor IVN Apeldoorn

Bij een vereniging – het woord zegt het al – doe je de activiteiten samen. Om praktische zaken – zoals secretariaat en financiën – te verzorgen alsmede de binding met en voor de werkgroepen te bewerkstelligen is een bestuur nodig. Ter aanvulling van het huidige bestuur zoeken we 4 extra leden.

- Een bestuurslid voor de contacten met enkele werkgroepen
- Een bestuurslid voor projecten (niet de uitvoering, wel de contacten)
- Een bestuurslid dat na een inwerkperiode de taken van de waarnemend voorzitter overneemt.
- Een bestuurslid dat na een inwerkperiode vanaf eind 2020 het secretariaat overneemt.

Voel je iets voor een bestuurlijke rol – de tijdsbesteding voor een 'gewoon' bestuurslid is 1 avond + enkele uren per maand, afhankelijk van de taakverdeling en je hoeft er echt geen vergadertijger voor te zijn - meld je dan bij secretaris@ivn-apeldoorn.nl of één van de andere bestuursleden. Kom eens kijken bij een bestuursoverleg of draai een tijdje mee op proef. De huidige bestuursleden en taakverdeling vind je op de [contactpagina van de IVN-Apeldoorn website](#).

Algemene IVN Ledenvergadering 2 april

Op de agenda het financieel en inhoudelijk jaarverslag, de begroting 2020, de komende verhuizing en de invulling van vacatures. Verder besteden we aandacht aan enkele jubilerende leden, die zich al vele jaren inzetten voor IVN Apeldoorn. Wie dat zijn? Kom dan naar de ledenvergadering. De leden ontvangen een aparte uitnodiging.

IVN Apeldoorn verhuist

De kogel is door de kerk: IVN moet de Vijfster gaan verlaten omdat de school het lokaal weer nodig heeft. Doel is het IVN lokaal in de laatste week van augustus leeg op te leveren (de school start weer per 1 september).

Inmiddels hebben we een nieuwe locatie bij het [Praktijkcentrum Bomen](#) (hoek Asselsestraat/Laan van Spitsbergen). Daar kunnen we in ieder geval vanaf september 2020 voor tenminste 1 jaar gebruik maken van een leslokaal en eventueel de kantine. In dat jaar bekijken we de verdere mogelijkheden omdat nog onduidelijk is of er andere ruimte voor IVN zoals kantoorruimte en opslag mogelijk is.

Het centrum is momenteel bezig om een verbouwingsplan te maken inclusief de haalbaarheid. Detailafspraken zijn afhankelijk van de resultaten en mogelijkheden en worden de komende maanden uitgewerkt.

De intentie is wel om voor lange termijn met elkaar in zee te gaan.

Er hebben zich inmiddels 4 personen aangemeld voor het vormen van een verhuisteam. Dat team bereidt de verhuizing voor, maar hoeft niet zelf te sjouwen (dat laten we doen). Wil je nog meedoen in dit team, meld je dan via secretaris@ivn-apeldoorn.nl

Nieuws uit de afdeling

Welkom nieuwe leden.

Nieuwe leden/vrienden IVN: Annelies de Jong, Maaike Schaap, Wolter Termaat
Nieuwe leden KNNV: Shirley Tienesen, Ruth van de Laar, Anja Westenberg

Hartelijk welkom en tot ziens bij één van de vele activiteiten of wellicht wil je wel een vacature invullen.

Groenvoer onderweg

De eerste editie van Groenvoer in 2020 is onderweg naar de lezers.
Wil je hem alvast digitaal lezen dan kan dat via [deze link](#).

Activiteitenagenda IVN/KNNV

De activiteiten van IVN en KNNV staan open voor alle leden. Deelname aan werkgroep bijeenkomsten alleen na aanmelding/afstemming met de werkgroep-coördinator, vanwege het programma of het maximum aantal deelnemers.

7/3	KNNV	Vogelwerkgroep: Excursie Lonnekermeer
3/3	IVN	Start cursus Natuur en samenleving
4/3	IVN	1^e les van de NatuurGidsenOpleiding (NGO) Je kunt je nog tot 3/3 opgeven
14/3	IVN	Natuurbeheer in de omgeving van Apeldoorn
15/3	IVN	Wandeling naar HAPS dorp (deze excursie is volgeboekt)
16/3	KNNV	Werkgroep Sprengen & Beken: Wandelexcursie Oorsprongbeek en Hemelseberg
18/3	IVN	Informatieavond Vogels tellen
18/3	IVN	Bestuursoverleg
21/3	IVN/KNNV	Verrekijkers uitproberen bij slot Nijenbeek (zie artikel hieronder)
28/3	IVN	Wervingsbijeenkomst Schoolgidsen
28/3	KNNV	Vogelwerkgroep: Wandeling De Poll
1/4	IVN	Groencursus voorjaar (wachtdijst)
2/4	IVN	Algemene Ledenvergadering IVN. Op de agenda o.a. jaarverslag 2019, begroting 2020, verhuizing, jubilea. De leden ontvangen een aparte uitnodiging.
2/4	KNNV	KNNV lezing Hoe verder met de Veluwe
9/4	IVN	Lezing: De koekoek als zorgeloze ouder (Je kunt je nu al opgeven)

14/3: Landschapsonderhoud (laatste keer van het seizoen)

Met maar liefst 21 personen hebben we op 15 februari een flink stuk hei van opslag ontdaan. Het werkt wel erg lekker als je het resultaat zo goed ziet en we hadden er ook nog eens mooi weer bij. Wat we op 14 maart gaan doen, is nog niet helemaal duidelijk. Er begint nu al van alles uit te lopen, dus over drie weken zou het wel eens aardig groen kunnen zijn en dat is het niet verstandig, en ook niet plezierig, om nog te knotten. Er werd geopperd om nog een ochtend naar het Salamandergat te gaan, opslag verwijderen gaat wél als de struikjes al uitlopen. Kijk een week van te voren nog even op de [website](#).

18/3: Informatieavond Vogels tellen

De gemeente Apeldoorn belegt in samenwerking met Sovon en IVN een avond waarop bestaande, maar ook nieuwe en aspirant MUS-waarnemers worden verwelkomd, bijpraten over ons beleid, informeren over het project MUS en hoe het werkt. Ook zijn de vogelwerkgroepen uitgenodigd. En IVN is er om mensen te informeren over de vogelcursussen. Met als doel dat we een vinger aan de pols houden bij de vogelstand in onze stad. De agenda is:

- Toelichting op Apeldoornse aanpak stadsvogels
- Uitleg van het project MUS
- Aanbod van cursussen/instructies voor vogelherkenning

18 maart in het Stadhuis Apeldoorn om 19.30 uur.

Opgave via: Jan.Schoppers@sovon.nl

[>> Lees meer](#)

21/3: Kom verrekijkers uitproberen

Op 21 maart van 7 - 11 uur bij slot Nijenbeek, Nijenbeekseweg in Voorst houden we in samenwerking met [Knives&Tools](#) uit Apeldoorn een verrekijker test event. Je kunt verschillende verrekijkers van het merk Eden direct in de praktijk uitproberen en met elkaar of je eigen kijker vergelijken. Deze verrekijkers scoren erg goed in testen, zeker op prijs-kwaliteit verhouding. We verzamelen op het grasveldje voor de toren. Vandaar kun je prachtig over de IJssel en uiterwaarden uitkijken. Wanneer je wilt kun je ook een rondje over landgoed De Pol lopen. Zowel leden en vrienden van IVN als KNNV kunnen met aantrekkelijke korting een verrekijker aanschaffen.

We zoeken nog twee ervaren vogelaars die kunnen helpen bij het op naam brengen van de vogels. Neem daarvoor [contact op met Ronald Duin](#).

2/4: KNNV-lezing Hoe verder met de Veluwe

De Veluwe kent veel problemen: verdroging door grondwateronttrekking en drainage, een veel te hoge toegankelijkheid voor toeristen en nog steeds veel dennenakkers die vrijwel waardeloos zijn voor de biodiversiteit. Maar er zijn ook kansen. Hoe deze te benutten wordt duidelijk gemaakt door journalist Michiel Hegener, sinds 1995 auteur van de ANWB Veluwegidsen en van het in 2019 verschenen Ons wilde oosten 2.0 – De toekomst van de Veluwe. Locatie: Bronkerk, Hoenderloseweg 10, 7339 GH Ugchelen. Aanvang: 20.00 uur (zaal open 19:30). Aanmelden: knnv_lezing@outlook.com
>> [Meer informatie](#)

9/4: IVN Lezing De koekoek als zorgeloze ouder

De roep van de koekoek is bij iedereen wel bekend. Dat het vrouwtje een ei legt in het nest van een andere vogel ook. Maar wat weten we verder over deze bijzondere vogel? Vogelkenner Lou Megens doet een boekje open over deze mysterieuze vogel. Aan de hand van veel filmmateriaal legt hij het leven van de koekoek bloot. Moeilijke begrippen legt deze bevlogen spreker helder en eenvoudig uit. Gratis voor leden en vrienden IVN/KNNV afdeling Apeldoorn. Donderdag 9 april vanaf 19.30 (zaal open om 19 uur) in de aula van De Vijfster, Texandrielaan 30, 7312HR Apeldoorn.
>> [Meer informatie en opgeven](#)
(foto: Marcel van de Kerkhof)

Schrijf nu in voor de Cursus wilde planten

In deze cursus worden de basiselementen van determinatie behandeld en gaan we op excursie naar meerdere locaties om te oefenen een aantal planten (families) te herkennen. Maar je maakt ook en vooral kennis met de vele andere aspecten van wilde planten in de mooie natuur in en om Apeldoorn. Thema's die daarbij aan de orde komen zijn: waarom staat een specifieke plant juist daar waar hij nu groeit en welke andere planten leven in dezelfde biotoop? Welke geneeskrachtige werking hebben bepaalde planten? Hoe is een plant opgebouwd en hoe zorgt deze voor nageslacht? Hoe werkt de bestuiving en welke insecten dragen daaraan bij? Hoe en met wie "communiceren" planten? Altijd al interesse gehad in het antwoord op dit soort vragen? Dan is deze cursus een aanrader voor jou!. Er zijn nog enkele plaatsen vrij.
>> [Meer informatie en opgeven](#)

Vraag en Aanbod

Doe ook actief mee in de vereniging!

IVN is een club van natuur-doeners! Het liefst zijn onze leden buiten, aan het ontdekken, verwonderen, vertellen of rondleiden. Maar minstens zo belangrijk zijn onze doeners binnen, voor hand- en spandiensten, aan de overlegtafel of achter de computer. En omdat deze vacatures niet zo makkelijk worden vervuld, nogmaals je aandacht voor deze mooie en o zo belangrijke taken.

Een vereniging kan alleen optimaal functioneren als leden participeren. Dat kan op heel veel manieren, want IVN Apeldoorn is altijd op zoek naar (vrijwillige) medewerk(st)ers. Alle werkgroepen en teams kunnen mensen gebruiken om de activiteiten voor het publiek voor te bereiden en uit te voeren. In de meeste gevallen kun je zelf bepalen hoeveel tijd je beschikbaar wilt stellen. Kijk eens bij de verschillende [werkgroepen](#) van IVN Apeldoorn of de diverse [vacatures](#).

Wil je niet een speciale functie vervullen, dan kun je altijd incidenteel of op projectbasis meedoen bij het organiseren en/of uitvoeren van onze activiteiten of projecten. Meld je aan via secretaris@ivn-apeldoorn.nl of één van de [contactpersonen](#).

HELP: Gidsen gevraagd voor excursie HAPS op 15 maart

Het loopt storm met de aanmeldingen voor deze excursie. Momenteel zijn er 75 mensen die mee willen en is er een wachtlijst ingesteld. Als we meer gidsen hebben, kunnen we deze en wellicht meer geïnteresseerden een nog mooiere en interessante middag bieden.

Er wordt voorgewandeld op zondag 8 maart. Doe je mee? Neem dan even [contact op met Peter Verdegaaal](#)

Vacature docent(en) vogelcursussen

Sinds 2014 organiseert IVN samen met KNNV korte vogelcursussen: één avond theorie en één zaterdagochtend excursie. De theorieavond wordt normaliter gegeven door een docent van IVN én een docent van KNNV. De begeleiding van de excursies geschiedt door vogelaars uit een poule van zowel IVN als van KNNV. Inmiddels zijn er zes van deze vogelcursussen en we zijn bezig om een nieuwe te ontwikkelen.

Voor een aantal van deze cursussen is recent een vacature ontstaan in de IVN-bezetting. Voor de cursus Tuinvogels en Winterwatervogels ben je het modulemaatje van de KNNV-docent, waarbij je een ondersteunende rol hebt. Voor de cursus Weidevogels, ben je de modulecoördinator en presenteer je een deel van de cursus.

Heb je interesse om één of meerdere plekken in te vullen neem dan contact op met John van Heiningen of Henk van den Ende via e-mail secretaris@ivn-apeldoorn.nl

Hulp gevraagd bij IVN/KNNV cursus Sprengen & Beken

KNNV afd. Apeldoorn houdt in juli een cursus Sprengen & Beken voor een breder publiek, bij voorkeur samen met IVN. De inhoud van de cursus staat vast en wordt door KNNV docenten gegeven. De inbreng van IVN richt zich dan op faciliteren van IVN lokaal, PR en hand- en spandiensten. Wil je hieraan meedoen, mail dan even naar [Hans Hogenbirk](mailto:Hans.Hogenbirk).

Hand- en spandienstverlening bij NGO

Het team van de NatuurGidsenOpleiding (NGO) zoekt nog iemand voor hand- en spandiensten tijdens de lesavonden (zoals sleutel halen, koffie zetten, lokaal gereed maken). Heb je interesse? Neem contact op met Ten Gevers (ngo@ivn-apeldoorn.nl).

Heb je eventueel belangstelling om (nu of in de toekomst) deel uit te maken van het team, kom gerust een keer kijken.

Over projecten

Buiten de reguliere activiteiten in de werkgroepen en teams zijn er ook specifieke projecten. Deze zijn soms kort van duur, soms wat langer. Zodra zich een project aandient (zie bijvoorbeeld hieronder), zoeken we leden die, meestal in een groepje, de activiteit voorbereiden en uitvoeren. Zij houden het bestuur op de hoogte van de projectvoortgang, maar werken verder zelfstandig aan de realisatie. Deze opzet is uitermate geschikt voor leden die zich willen inzetten voor een overzichtelijke periode. Als er geen animo voor is, doet IVN niet mee of gaat het project niet door.

Oproep deelname aan insectenmuur Apenheul

Begin april gaat de Apenheul weer open en is het nieuwe gedeelte - incl. 2 x 50 m !!! insectenmuur - geopend voor bezoekers. In de april/meivakantie 25/4 t/m 3/5 zijn er dagelijks activiteiten voor kinderen en ouders/begeleiders rond 'insecten'. Bedoeling is dat de vrijwillige gidsen van Apenheul informatie geven over de apen die daar hun onderkomen hebben en insecten als voedselbron hebben.

Vraag aan IVN: een IVN tafel met aandacht voor insecten/ bodemdierpjes, lokale biodiversiteit, met loeppotjes en zoekkaarten aan de slag bij de 'muur', in/onder naburige groen, beestjes zoeken en bekijken, eenvoudig insectenhotelletje maken (materiaal levert de Apenheul), en wat we verder bedenken.

Wie kan en heeft zin om in de vakantie 25/4 t/m 3/5 één of meer middagen van 13-15 uur, mee te werken aan de activiteiten bij Apenheul? Meld je aan bij Marieke Sprey, tel. 06-592 372 21, sprey.marieke@gmail.com

Nieuw project? Realisatie IVN Leerroute

Al eerder werd in de IVN ledenvergadering een bedrag beschikbaar gesteld voor uitvoering van een Leerroute. Dit moet dan een route worden aan de hand van informatiepanelen. Gedacht wordt aan de locatie Vossenbroek van Het Geldersche Landschap, maar eigenlijk staat alles nog open. Het idee is om –als er voldoende projectdeelnemers zijn (tenminste 3 personen) – hier een apart project voor te starten. De projectleden gaan dan zelfstandig aan de slag. Bijvoorbeeld met het verkrijgen van toestemming van de terrein eigenaar, de route bepalen, de informatiepunten bepalen en het doen realiseren en plaatsen van de informatieborden. Aanmelden kan tot 18 maart via ivnextra@ivn-apeldoorn.nl.

Nieuw project? De week van de invasieve exoten

In juni 2020 vindt voor de vijfde keer de Week van de Invasieve Exoten plaats. Een week die traditiegetrouw begint op de derde vrijdag van juni en 10 dagen duurt, zodat er 2 weekenden in zitten.

Gaan KNNV en/of IVN tijdens die week rond het thema invasieve exoten activiteiten aanbieden? Dat kan van alles zijn! Denk niet alleen aan een lezing, een workshop, een excursie of een werkdag, maar ook een quiz, spel, performance of andere activiteit behoort tot de mogelijkheden.

Het idee is om – als er voldoende medewerking is (tenminste 4 personen) – een apart projectgroepje samen te stellen, dat zelfstandig aan de slag gaat met dit project. Aanmelden kan tot 1 april via ivnextra@ivn-apeldoorn.nl.

>> [Meer informatie over de Week van de Invasieve Exoten](#)

Vraag en/of aanbod? Laat het weten!

Heb je vacatures in je werkgroep of team? Maak het zo concreet mogelijk en meld het bij de [nieuwsbriefredactie](#). Je vacature wordt dan vermeld in deze nieuwsbrief, op de website en eventueel op de vacaturebank van [Apeldoorn Pakt Aan](#).

Ander (natuur) nieuws en activiteiten

IVN Zomerweek 2020 Tussen Marne en Moddergat

De Stichting IVN Zomerweek organiseert jaarlijks een compleet verzorgde vakantieweek voor natuurliefhebbers. Een actieve week waarin natuurbeleving, landschap en cultuurhistorie centraal staan. Ieder jaar doet de IVN Zomerweek een mooie plek in Nederland aan. In 2020 zal dat het Groningse plaatsje Vierhuizen zijn van 31 juli tot en met 7 augustus 2020. Meer informatie vind je op www.ivn.nl/ivn-zomerweek

3/3: Mini-symposium Biodiversiteit, het belang en de praktische invulling

Eelerwoude organiseert dit symposium met drie sprekers in de St@art van Apenheul te Apeldoorn. De toegang is gratis. Biodiversiteit staat volop in de belangstelling. Wat is het belang van biodiversiteit? Welke kansen zijn er om de biodiversiteit te vergroten? Hoe werkt dit nu in de praktijk?

>> [Meer informatie en aanmelden](#)

5/3: Lezing: Verleden en toekomst van de natuur in Nederland

Professor Frank Berendse laat in zijn lezing zien hoe sterk natuur en landschap verbonden zijn met de manier waarop ons voedsel wordt geproduceerd. Eerst neemt hij ons mee - in vogelvlucht - langs de geschiedenis van het Nederlandse landschap om te laten zien hoe veranderingen in de natuur bepaald worden door bevolkingsomvang en economie. Hij vertelt vooral over het boerenlandschap en wat we kunnen doen om hier het tij te keren en de weg terug te vinden naar een platteland dat rijk is aan vlinders, vogels en bloemen en waar toch voldoende voedsel wordt geproduceerd.

Frank Berendse is hoogleraar natuurbeheer en plantencologie en adviseerde onder meer het Nederlandse kabinet over een nieuw natuurbeleid en de Europese Commissie over de toelating van bestrijdingsmiddelen.

De lezing wordt gehouden in de theaterzaal van de bibliotheek van Deventer, Stromarkt 8.

De entree is gratis, het vooraf reserveren van een plaats is verplicht.

[>> Lees meer informatie en opgave](#)

17/3: Tuinieren zonder exoten

Groei en Bloei afdeling Apeldoorn geeft 17 maart in Dok Zuid om 20 uur een lezing over tuinieren zonder exotische plaaggeesten (€3 voor niet-leden). Tegenwoordig wordt er veel gereisd en zo kunnen bedoeld of onbedoeld exoten meegebracht worden naar ons land. Dit kan grote gevolgen hebben voor onze eigen flora en fauna. Wat is een exoot? Hoe herkennen we deze? En wat kunnen wij doen?

De spreker Baudewijn Odé is van FLORON (Floristisch Onderzoek Nederland).

4/4: Moestuincursus

Groei & Bloei Apeldoorn organiseert in 2020 met de Volkstuin Vereniging Apeldoorn Zuid (VTV-AZ) en de Eerste Apeldoornse Volkstuinvereniging (EAV) aan de Landdrostlaan een basiscursus moestuinieren. De cursus wordt gehouden op het terrein van de EAV. De eerste les is op zaterdag 4 april, de volgende op 18 april en daarna iedere 1e zaterdag van de maand tot en met december.

Meer informatie: apeldoorn.groei.nl

Gemeente Apeldoorn adopteert Boomklever

De Gemeente Apeldoorn is één van de 5 Gelderse gemeenten, die meedoen aan het project van de Provincie Gelderland en IVN Gelderland "Gemeenten adopteren soorten". Er is voor de boomklever gekozen, omdat die goed past bij Apeldoorn Bomenstad en mooi aansluit bij de door de KNNV Vogelwerkgroep georganiseerde verkiezing van de Vogel van Apeldoorn in 2018. In een eerste bijeenkomst, met vertegenwoordigers van IVN Gelderland, IVN Apeldoorn, KNNV-Vogelwerkgroep Apeldoorn en de Gemeente Apeldoorn, is overlegd over mogelijke acties om de boomklever onder de aandacht te brengen van de inwoners van Apeldoorn. Behoud van oude bomen is in ieder geval van belang.

Om te weten waar de Boomklevers in Apeldoorn zitten en hoeveel het er zijn, gaat de Gemeente gebruik maken van de MUS-gegevens van Sovon. Dus van de tellingen van stadsvogels per postcode. Daarvoor worden nog niet alle postcodes geteld. Om tellers voor die vacante postcodes te werven houdt de Gemeente een informatieavond op 18 maart (zie artikel hierboven)

Foto: Yvonne Verhoef – Witz – fotowerkgroep IVN Apeldoorn

De Veluwe wordt bestrooid

Oude eikenbossen op de Veluwe worden bedreigd door een te hoge uitstoot van stikstof. Fijngemalen gesteente moet nu uitkomst bieden. Steenmeel heet het goedje dat de mannen met hun mondkapjes verspreiden. Het gaat om een fijngemalen gesteente, dat deze weken ook op negen andere plekken op de Veluwe wordt uitgestrooid. Dat gebeurt tot midden maart onder meer in de buurt van Ede en Apeldoorn. Steenmeel zou die grond kunnen herstellen, doordat er verrijkende mineralen als calcium en kalium in zitten. Ook de bomen, planten en dieren moeten daar uiteindelijk weer van profiteren. Siepel: 'De verwachting is dat door steenmeel de plantensoortenrijkdom toeneemt en dat ook het aantal soorten bodemdieren groeit.'

[>> Lees het artikel in de Stentor](#) of in [NatureToday](#)

Waterfabriek Wilp

De Waterfabriek in Wilp is een nieuw zuiveringsconcept waar kraakhelder water wordt gemaakt om het huidige en toekomstige zoetwatertekort tegen te gaan en waar grondstoffen worden gewonnen zonder negatieve impact op de leefomgeving. In de Waterfabriek Wilp wordt het water niet meer gezuiverd in grote bassins. Regenwater, rioolwater en proceswater worden apart gefilterd. Zo wordt het regenwater met een natuurlijk helofytenfilter gezuiverd en worden allerlei vreemde stoffen uit het rioolwater gehaald.

Een deel van het gezuiverde rioolwater zal worden geloosd in de Twellose Beek zodat deze in de zomer niet zal droogvallen. Maar zover is het allemaal nog niet, de fabriek bevindt zich nog in de testfase. Bron: *Water Natuurlijk 2020-02*

[>> Lees meer](#)

2020 bij de drie vroegste lentes ooit.

De gemiddelde temperatuur over januari en februari gaat waarschijnlijk uitkomen op 6,8 °C. Sinds 1901 en waarschijnlijk sinds de start van de eerste thermometermetingen in 1706, waren januari en februari samen niet zo warm. December 2019 was ook al zeer zacht. Het effect van deze extreem hoge temperaturen is overduidelijk zichtbaar in de natuur. Overal bloeien bloembollen en komen struiken in blad. *Bron: Natuurkalender*

[>> Lees meer](#)

Welke soorten passen bij natuurlijke begrazing?

Ook op de Veluwe wordt natuur begraaasd, maar op de ene plek lopen schapen, elders runderen of paarden en soms damherten, edelherten, wilde zwijnen of zelfs wisenten. Welke soorten horen hier nu eigenlijk thuis en waarom? En wanneer spreken we van natuurlijke begrazing?

Natuurlijke begrazing probeert de oorspronkelijke interactie in het landschap te herstellen tussen planten, planteneters en roofdieren met inachtneming van de eigen niche van elk soort grazer. Onze kennis hiervan is maar beperkt, en moet soms al doende ontdekt worden. Voor paard en rund zijn we daar inmiddels achter gekomen, mede doordat ze in een enorme diversiteit aan terreinen uitgezet zijn. Voor soorten als wisent is dat nog slecht bekend. Zo stond de wisent te boek als een bosdier, maar blijkt hij voornamelijk gras (80%) en voor de rest blaadjes, bast, twijgen en eikels te eten. In een open boslandschap vindt hij dat allemaal, maar in een gesloten bos niet. *Bron: Stichting Ark; foto Rebecca Reurslag*

[>> Lees verder](#)

Waar is de mol?

Bijna 40.000 molshopen zijn gezien tijdens de eerste landelijke mollen(sporen)telling. In twee dagen tijd zijn er in totaal 3600 meldingen gedaan onder andere via een speciaal meldpunt op waarneming.nl. Ook werden er 45 dode mollen doorgegeven. De Nationale Mollentelling is een initiatief van de Zoogdierverseniging en het NPO-radio 1 programma Vroege Vogels.

De meest voorkomende sporen zijn natuurlijk molshopen. Deze vallen vaak goed op in weilanden, parken en tuinen, maar ze kunnen ook verscholen zijn in het bos. De kans dat je een levende mol, uitwerpselen of pootafdrukken ziet is erg klein.

[>> Lees meer over de mol](#) *Bron: Zoogdierverseniging*

Colofon

ivn natuur
educatie
Apeldoorn

Redactie: Hans Hogenbirk (nieuwsbrief@ivn-apeldoorn.nl)

De nieuwsbrief niet meer ontvangen?

Mail naar: IVN Apeldoorn: ledenadministratie@ivn-apeldoorn.nl

KNNV Apeldoorn: ledenadministratie@apeldoorn.knnv.nl

Je kunt de nieuwsbrief ook [online bekijken](#)

KNNV
vereniging
voor veldbiologie